

[Conrad Kofod.]

muligt, at kunstnerne må afhænde deres værker til en pris, som i dag er lavere end den, der ad åre kan opnås; men har det ikke altid været sådan, at jo ældre et kunstværk bliver, des mere stiger det i pris? Det sker muligvis også andre steder end i kunstens verden, at en vare stiger i pris.

Vi har sympati for vore kunstnere, vi omfatter deres vilkår med interesse og mener, at kårene ikke er så gode, som de kunne være. Jeg tvivler imidlertid om, at man gennem denne foranstaltning kan støtte kunstnerne nævneværdigt. Jeg tror, det havde været værdifuldt, om forholdene havde været sådan, at flere mennesker, end tilfældet er, var i stand til at købe kunstgenstande.

Den højtærede undervisningsminister nævner i sin skriftlige fremsættelse, at de her omhandlede fonds tænkes administreret af en styrelse på 12 medlemmer, medens den daglige ledelse henlægges til et forretningsudvalg på 4—5 medlemmer. Jeg tror, det bliver en stor administration i forhold til de goder, der opnås, og mon vi ikke skal være lidt tilbageholdende med oprettelsen af nye ordninger? Der er sikkert i alle kredse i dag mange, som tænker fuldt så meget på de daglige fornødheder som på udsmykningen af offentlige bygninger. Dermed være ikke sagt, at der ikke er mange, som ønsker at eje kunstgenstande, men jeg tror ikke, det er denne vej, man skal gå.

Venstre erkender den værdi, der ligger i dansk kunst, men mener ikke, det er tilrådeligt at gennemføre dette lovforslag i den foreslåede form, og jeg kan derfor desværre ikke give tilslutning til dets gennemførelse.

Kristen Amby: I sin fremsættelsestale sagde den højtærede undervisningsminister bl. a. følgende:

„Det er vist få af os, der ikke, når vi træder ind i vore gamle kalkmaleriudsmykkede landsbykirker, bliver grebet af disse billeder, og det ikke alene fordi århundreders alder altid giver et menneskeværk en særlig stemning, men også fordi mange af kalkmalerierne på en så fremragende måde giver udtryk for datidens kunstfølelse, således at vi endnu i dag beriges derigennem.“

Jeg tror, at vi alle kan være enige med undervisningsministeren herom. Kalkmalerierne i vore landsbykirker såvel som tilsvarende og anden kunsthøjsskole over hele Europa bærer vidnesbyrd om en tidsalder, der bl. a. har sit særkende derved, at bygningsværket ikke som sådant kan skilles fra sin kunstneriske udsmykning. Hvad enten det drejer sig om de middelalderlige fresker, kalkmalerierne, eller den skønne digtning i stensulptur, der pryder gotikkens katedraller, råduse og andre offentlige bygningsværker som laugs- og gildeshuse, er de alle udtryk for en indre, man kunne næsten sige besjælet sammenhæng mellem bygningsværket og dets kunstneriske udsmykning, med andre ord, det funktionelle i bygningen kan ikke skilles fra kunsten. Værket blev til som en helhed og en enhed og fik igennem kunsten sin beånding. Senere perioder fandt andre veje til udsmykning end middelalderens, men forstod dog betydningen og værdien af, at både maleriet og skulpturen indtræder som naturlige bestanddele i bygningsværkerne, offentlige som private.

Det blev forbeholdt vor tid, den nyere tid og altså også vor maskinalder, at konstatere, som den højtærede undervisningsminister gør det for Danmarks vedkommende — nu citerer jeg ganske kort en linie:

„at statens aktive deltagelse i denne gren af dansk kunsthøjsskole næsten kan siges at være ophørt.“

Uden nærmere at gå ind på grunden hertil kan det vel siges, at såvel den ændrede samfundsstruktur som kunstens egen udvikling har været medvirkende årsager, men det er klart, at denne tilstand har indebåret og fremdeles indebærer et tab for kunsten og derved for menneskene som helhed og vanskeligere og fattigere vilkår for kunstnerne.

I erkendelse heraf nedsattes i februar 1954 en kunsthøjsskole, hvis betænkning forelå i september 1955. Betænkningens udkast til lovforslag er identisk med det forslag til lov om oprettelse af Statens kunsthøjsskole og Eckersberg-Thorvaldsenfondet, som vi i dag behandler. Inden jeg kommer ind på forslaget, vil jeg gerne omtale nogle bemærkninger i betænkningen. Det blev allerede nævnt af det ærede medlem